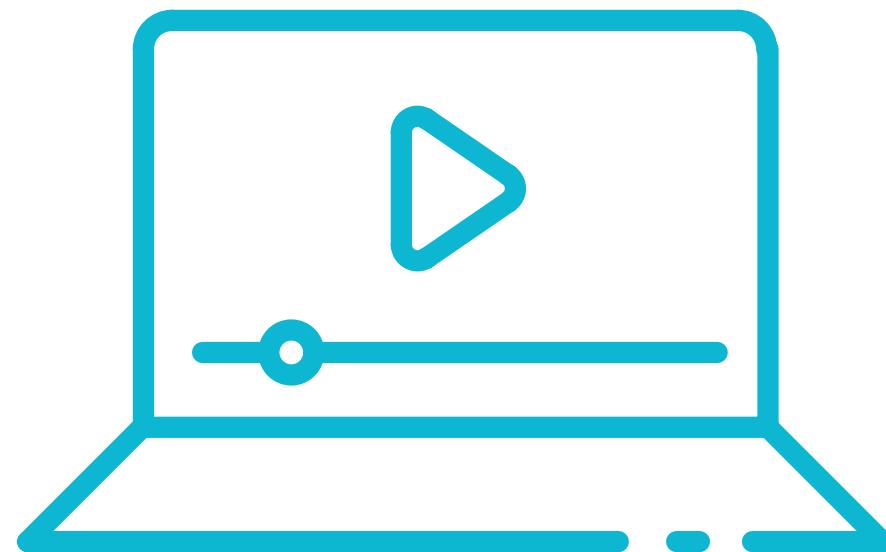

European
Consumer
Centre
Network

ECC NET -
lipanj 2020.u suradnji s

SAFER STREAMING

Opasnosti ilegalnih usluga videa na zahtjev i što možete učiniti u vezi s tim

-
- 03 **Strujanje medijskog sadržaja napreduje**
 - 04 **Dva sustava usluga VOD**
 - 05 **Lažno nasuprot ilegalnom**
-

LAŽNE STRANICE ZA STRUJANJE MEDIJSKOG SADRŽAJA –

- 06 **Upomoć, zarobljen sam!**
 - 07 **zloupotrijebit će vaše podatke**
 - 08 **manipuliranje vašim uređajem**
-

ILEGALNE STRANICE –

- 09 **prodavanje ukradenog sadržaja**
 - 10 **bez zaštite mladih**
-

- 11 **Potpuno učitano i neovlašteno izmijenjeno – što je to?**
 - 12 **Prenošenje i dijeljenje**
 - 13 **Društvene mreže i ilegalna strujanja medijskog sadržaja**
 - 14 **Dobro je znati**
-

DODATAK

- 15 **Što činiti i što ne činiti**
 - 21 **Izjava o odricanju od odgovornosti i imprint**
-

STRUJANJE MEDIJSKOG SADRŽAJA NAPREDUJE

Pogodnost gledanja vašeg omiljenog programa u slobodno vrijeme na bilo kojem uređaju čini usluge video strujanja novim standardom za moderne potrošače.

Zadnjih nekoliko godina tehnologija za prijenos iz temelja je promijenila medijski krajolik uspješnim spajanjem svijeta interneta i televizije. Sa svojom profitabilnošću,

mnoge tvrtke za prijenos sposobne su potrošiti više nego klasična filmska industrija kako bi proizvele ekskluzivne TV serije i filmove, dodatno povećavajući svoju publiku.¹

60%

globalnog internetskog prometa na kraju lanca opskrbe je video²

42%

više pretplata za strujanje medija u Europi svake godine³

89%

milenijalaca gleda strujanja medijskog sadržaja⁴

Današnja većina globalne internetske ponude konzumira se pomoću strujanja medijskog sadržaja. Tijekom krize uzrokovane koronavirusom u proljeće 2020. godine to se povećalo u tolikoj mjeri da je Europska komisija naredila vodećim pružateljima usluga da smanje kvalitetu videa kako bi osigurala brzinu interneta za važnije usluge kao što su internetski sastanci za ured kod kuće.⁵

DVA SUSTAVA USLUGA VOD

Video on Demand (video na zahtjev) omogućuje vam da gledate što god želite, kad god želite i, uz pravilno spojen mobilni uređaj, također gdje god želite bez potrebe za preuzimanjem sadržaja zahvaljujući gledanju strujanja podataka. Možete se spojiti koristeći pametni TV, računala bilo koje vrste, pametne telefone, tablete i čak igraće konzole.

IPTV "INTERNET PROTOCOL TELEVISION"

Afirmirane tvrtke za emitiranje koje pružaju signale kabelom ili satelitom sada nude i TV utemeljen na internetu. Većina gledatelja koji primaju IPTV sadržaj pomoću svoje širokopojasne internetske veze postavila je upravljačke kutije ili pametne TV-e i bira sadržaje iz elektroničkog programskog vodiča. Sportski događaji, prijenosi uživo i vijesti ostaju osnova konvencionalnijih televizijskih mreža koja je sada dostupna uživo ili na zahtjev.

OTT USLUGE "OVER THE TOP"

Kad je riječ o strujanju medijskog sadržaja, to se obično odnosi na OTT tvrtke, lokalne i širom Europe, kao što su Netflix, Amazon Prime ili Sky/NOW TV. Takve usluge moguće je pružiti bilo kojem spojenom uređaju, neovisno o vašem pružatelju internetskih usluga ili bilo kojoj namjenskoj širokopojasnoj mreži. Opsežne zbirke TV serija i filmova glavni su mamac za potrošače. Vrlo su atraktivne i nove, originalne i ekskluzivne produkcije.

LAŽNO NASUPROT ILEGALNOM

LIPANJ
2020

Ilegalna preuzimanja piratskog materijala smanjila su se u zadnjih nekoliko godina jer korisnici radije koriste sigurne, praktične stranice s razumnom cijenom umjesto riskiranja s izvorima koji bi mogli za posljedicu imati preuzimanje zaraženih datoteka, u kombinaciji s rizikom od progona zbog provedbe zakona.¹

Legitimne stranice za prijenos financiraju se modelima oglašavanja, iznajmljivanja i pretplate. Ilegalne

devijacije tog posla postale su neprekidna opasnost i sve više zamjenjuju starije vrste piratstva.

Drugi problem su stranice za prijevaru (scam) koje se samo pretvaraju da nude pretplate ili sadržaj.

SCAM STRANICE

Zarobljavaju neiskusne potrošače u lažne pretplate i zloupotrebljavaju njihove osobne podatke.

PIRATSKE STRANICE

Pokušavaju djelovati legitimno kako bi namamile korisnike da gledaju ili kupuju ukradeni sadržaj (dok takve stranice kradu njihove privatne informacije).

UPOMOĆ, ZAROBLJEN SAM!

Uobičajeni trik prevaranata je predstavljanje vjerodostojne naslovne stranice sa slikama ili najavama privlačnog medijskog sadržaja koji je dostupan u kratkom besplatnom probnom razdoblju.

Nakon što se registrirate, otkrit ćete da nakon svega ne možete pristupiti obećanom sadržaju. Budući da niste nešto platili, možda mislite da nije počinjena šteta i vjerojatno ćete to ignorirati.

Nekoliko dana kasnije dobit ćete račun koji zahtijeva nekoliko stotina eura za godišnju pretplatu, navodeći da se besplatno probno razdoblje automatski pretvara u godišnju pretplatu nakon što istekne razdoblje testiranja od nekoliko dana.

ZLOUPOTRIJEBIT ĆE VAŠE PODATKE

Većina scam internetskih stranica za strujanje medijskog sadržaja ne nudi **nikakav sadržaj**.

Stotine takvih stranica slijede isti uzorak i postavljene su širom Europe, a često ih postavljaju isti kriminalci. Nakon nekog vremena one nestaju ako dobiju više upozorenja ili ako budu ugašene zbog provedbe zakona - čineći lažnu domenu manje profitabilnom. Te stranice ubrzo se ponovo pojavljuju pod novim nazivima domene, pokrećući novi krug prijevare.

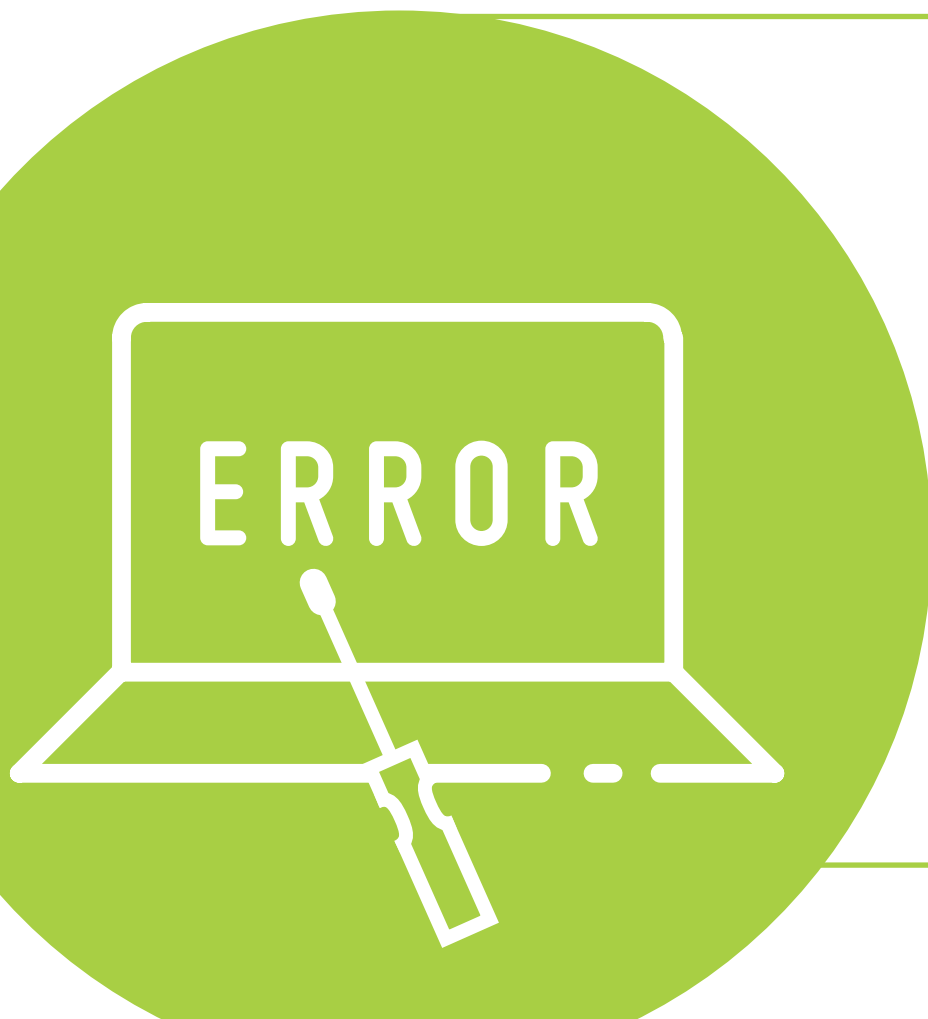
Uz prodavanje lažnih pretplata, te stranice zarađuju pomoću phishinga: **prodajom osobnih podataka koje su korisnici unijeli tijekom registracije.**¹

Neke lažne stranice čak šalju osobne poruke e-poštom ili kao SMS nakon registracije, tvrdeći da su im potrebni daljnji osobni podaci iz sigurnosnih razloga. Svi podaci se prikupljaju kako bi se prodavali, često drugim kriminalnim **tvrtkama**.

MANIPULIRANJE VAŠIM UREĐAJEM

Drugi izvor prihoda za prevarante je oglašavanje. Agresivni skočni oglasi mogu se pojaviti na zaslonu. Oni često prikazuju sumnjiv sadržaj, programirani su kako bi bilo teško riješiti ih se, a klikanje na njih kako bi ih se uklonilo stvara profit za operatera. Bilo pokušavanjem uklanjanja

oglasa, lažnim obavijestima o grešci ili, najčešće, instaliranjem lažnog softvera za gledatelje ili kodeka za omogućavanje gledanja obećanog sadržaja, korisnici će dvadeset i osam puta vjerojatnije zaraziti svoj uređaj virusima i zlonamjernim softverom kao što je:¹

PUP - potencijalno neželjeni programi, naporan i beskoristan softver koji usporava vaš uređaj

ADWARE - prikazivanje nametljivog oglašavanja koje dolazi niotkud

MALWARE - štetni softver koji prosljeđuje vaše podatke ili zloupotrebljava resurse vašeg uređaja

SCAREWARE - prikazivanje lažnih obavijesti o grešci ili lažnih bilješki vlasti o progonu,

optužujući vas da ste učinili nešto ilegalno i zahtijevajući plaćanje kazne ili pristojbi za tehničku podršku

RANSOMWARE - šifriranje podataka u vašem sustavu i ucjenjivanje kako biste ponovo dobili pristup

VIRUSI I TROJANCI - uništavanje sustava vašeg uređaja ili krađa osobnih podataka kao što su kontakti ili potajno omogućavanje neovlaštenog pristupa vašem sustavu

PRODAVANJE UKRADENOG SADRŽAJA

Za razliku od lažnih stranica, ilegalne stranice omogućuju korisnicima gledanje sadržaja, ali nude ukradeni sadržaj zaštićen autorskim pravom koji oduzima pravedan prihod stvarateljima kreativnog sadržaja i poreznim obveznicima dok hrani pridruženu scenu kibernetičkog kriminala. Korištenje takvih stranica šteti javnosti!

Korisnici se mogu susresti i s kombinacijama piratskih i lažnih stranica. Takve stranice pretvaraju se da imaju veliku zbirku i mame potrošače na pretplatu besplatnim prikazivanjem nekih medijskih strujanja. Cijeli katalog je prijevara u takvim slučajevima, a ograničeni probni sadržaj pomaže da žrtve odmah ne shvate prijevaru i ne prekinu s plaćanjem.

Ilegalne internetske stranice potencijalnim potrošačima nastoje izgledati najlegitimnije što je moguće. Kadnjihova ilegalna priroda nije očita, više ljudi koristi njihove usluge.

Ponekad nije jednostavno odmah prepoznati ilegalnu stranicu budući da su kopirana korisnička sučelja legitimnih platformi. Utvrđeno je da od 100 glavnih globalnih tvrtki 46 ima barem jedan oglas za marku na internetskoj stranici koja krši autorsko pravo.¹ Kriminalci znaju da oglasi za poznate marke čine da njihov portal izgleda vjerodostojnije.

BEZ ZAŠTITE MLADIH

Kriminalci ne brinu o zaštiti djece od štetnog sadržaja. Tinejdžeri i djeca nemaju razvijene zdrave granice i posebno su osjetljivi, a koriste svoje mobilne uređaje u najvećoj mjeri. Oni su impulzivni i ne razumiju legitimnost sadržaja. Činjenica da je 56 % svih internetskih stranica samo na engleskom

jeziku pritom ne pomaže. Ilegalne stranice često prikazuju pornografski ili drugi uznemirujući sadržaj ili oglašavaju usluge za kockanje ili klađenje, a sve to je u potpunosti neprikladno za mlađu publiku. Ilegalne stranice ne sprječavaju registraciju premladih korisnika.¹

1 od 3

korisnika interneta je
dijete²

1 od 2

mladih u dobi od 11-16 godina
susrelo se s uobičajenim
internetskim rizicima³

Roditelji mogu potražiti savjet na poveznici betterinternetforkids.eu

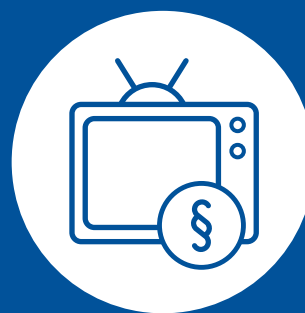
POTPUNO UČITANO I NEOVLAŠTENO IZMIJENJENO – ŠTO JE TO?

Piratski sadržaj nije ograničen na tehnologiju OTT, nego je vezan i uz IPTV. Postoje ilegalni hardverski uređaji koji su štetni iz nekoliko razloga. Takozvane **Kodi** kutije su dodaci za prijenosne uređaje za reproduciranje za nadogradnju pametnog TV-a kako bi postao potpuno razvijen medijski centar. „**Potpuno učitane**“ verzije Kodija prodaju se s manipuliranim mogućnostima kako bi prenosile dodatne piratske prijenose iz ilegalnih IPTV izvora.

Rizici proizlaze iz manipuliranih elektronički nesigurnih uređaja.¹ Oni su često jeftine imitacije originala, kao u slučaju Amazon Firesticksa, uvezenih s Dalekog Istoka. Takvi preprodavači također su često uklanjeni s internetskih platformi za prodaju kao što je eBay prije nego što su postavljene narudžbe isporučene.

Neovlašteno izmijenjeni uređaji **imaju granice koje onemogućuje operativni sustav i** više nisu pokriveni jamstvom. **Ako postoje tehnički problemi, stvaratelji i prodavači odbit će popravak ili povrat novca. Pokušaj neovlaštene izmjene može onemogućiti vlasniku pristup operativnom sustavu, čineći uređaj beskorisnim.**

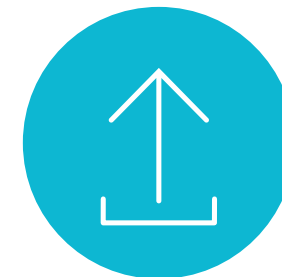
Ilegalni hardver može sa sobom nositi zlonamjerni softver i omogućiti hakiranje vaše kućne mreže.

Kupci koji kupuju ilegalne uređaje riskiraju gubitak novca svaki put kad Europol ugasi ilegalne pružatelje usluga ili ako se te usluge prekinu zbog straha od provedbe zakona. Carinski službenici ili osobe zadužene za reguliranje tržišta mogu zaplijeniti narudžbe ilegalnog hardvera na putu. U slučaju policijske akcije osobe koje prenose sadržaj mogu upasti u pravnu nevolju ako su identificirane u bazama podataka zaplijenjenih poslužitelja.

PRENOŠENJE I DIJELJENJE

Sadržaj koji se može pronaći na platformama za dijeljenje najčešće je zaštićen zakonima o autorskom pravu. **Distribucija** bez dopuštenja je **kršenje autorskog prava i uvjeta korištenja**. Prenošnje zaštićenog sadržaja bez dopuštenja smatra se ilegalnim.

Kopiranje s medija **je snimanje prijenosa na zaslona i njihovo spremanje u datoteke**. Stranice koje nude tu mogućnost prevarit će vas tvrdnjama da su legalne, ali sudovi se ne slažu s njima. Korištenje alata za preuzimanje

ili snimanje zaslona ili prenošenje sadržaja zaštićenog autorskim pravom zabranjeno je u uvjetima korištenja na legalnim platformama, a kršenje može dovesti do gubitka korisničkog računa.¹

Pristupite razumljivom autorskom pravu vaše zemlje²

Mnogi korisnici OTT-a dijele svoje račune s prijateljima i obitelji. Više od 66 posto korisnika Netflix-a dijeli lozinke, a rezultat toga je 2,5 gledatelja

po korisničkom računu. Zasad u OTT-u nisu poduzeli mjere protiv tog fenomena iz marketinških razloga, ali to bi se moglo promijeniti.³

DRUŠTVENE MREŽE I ILEGALNA STRUJANJA MEDIJSKOG SADRŽAJA

Osim marketinških mogućnosti s 3 milijuna korisnika društvenih mreža, kriminalci iskorištavaju njihovu glavnu osobinu – mogućnost **dijeljenja**. Poveznice na mjesta na kojima je pohranjen ilegalni sadržaj ili ilegalna strujanja medijskih sadržaja sve više se objavljuju, a osobito piratska sportska događanja uživo imaju brojnu publiku.¹

Novi cjeloviti filmovi, serije ili sportski prijenosi nisu legalno dostupni na tim neslužbenim kanalima. Vlasnici sadržaja poduzimaju mjere protiv ilegalnih strujanja medijskog sadržaja na društvenim mrežama i platformama za dijeljenje videa. To može dovesti do brisanja korisničkih računa ako je strujanje podijeljeno bez dopuštenja. Čak i ako je to samo za osobno korištenje.

Internet čini korištenje i dijeljenje podataka i sadržaja mogućim u neviđenim razmjerima i to je izvrsno, ali svatko ima pravo odlučiti za sebe hoće li, kad i kako podijeliti svoj vlastiti sadržaj. Imajte na umu da se to neće promijeniti donošenjem nove Direktive o autorskom pravu o kojoj ste možda čuli.²

DOBRO JE ZNATI

Postoje mnoge legalne ponude i broj ilegalnih preuzimanja smanjio se otkako su ponude počele postajati bolje i jednostavnije dostupne svakog dana. Osim glavnih OTT pružatelja usluga možete pogledati sljedeće poveznice za platforme koje poštuju autorsko pravo:

općenito:

agorateka.eu

sport:

sroc.info

glazba:

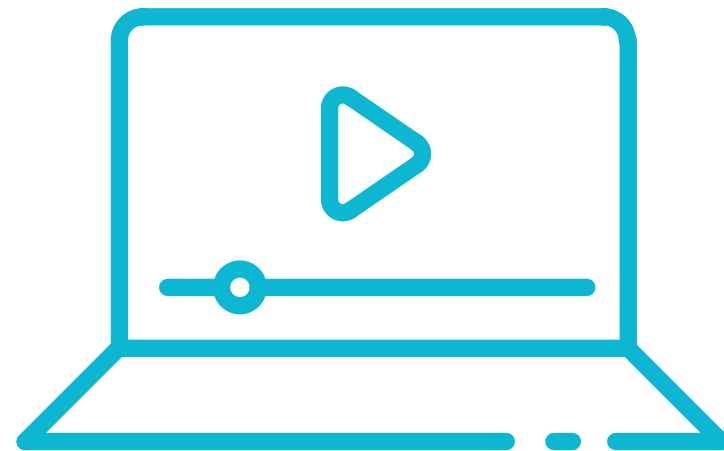
pro-music.org

Aplikacije za strujanje medijskog sadržaja omogućuju vam da dovršite gledanje strujanja u tijeku na drugom uređaju. To je korisno kad putujete i niste u mogućnosti dovršiti gledanje filma u jednom navratu.

Otkako je direktiva o prenosivosti **na snazi u svim državama članicama EU-a**, vaše pretplate za strujanje moraju vam biti omogućene neovisno o vašoj lokaciji unutar EU-a. Više ne postoji doplata ili onemogućavanje korištenja vaše usluge strujanja u inozemstvu dok se nalazite na teritoriju EU-a.¹

DODATAK

**ŠTO ČINITI I
ŠTO NE ČINITI**

PAŽLJIVO POGLEDAJTE PRIJE NEGO ŠTO SE REGISTRIRATE!

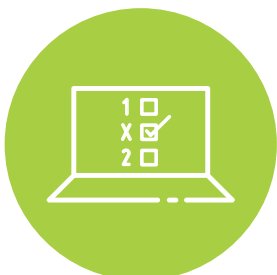
Ne otvarajte stranice
s lošim ugledom!

Ako tražite stranice za prijenos i pronađete nešto zanimljivo, nemojte se odmah registrirati. Uložite još nekoliko minuta kako biste provjerili recenzije i upozorenja.

Prikazuju li
neobjavljen sadržaj?

Film koji se oglašava još uvijek je u kinima, a oni ga već imaju prije bilo koje afirmirane platforme za strujanje? To je sumnjivo!

Usporedite tu
ponudu s afirmiranim
konkurentima!

Je li to neusporedivo jeftinije od drugih platformi? Cjelogodišnja pretplata za vrlo nisku cijenu ili druge ponude koje su predobre da bi bile istinite?

PROVJERE PRIJE REGISTRACIJE

#2

Postoje li greške u tekstu?

Stranice za prijevaru izrađene su od općenitih predložaka na različitim jezicima. Pravopisne ili gramatičke greške upućuju na sumnjiv izvor.

Postoji li na stranici oglašavanje klađenja, pornografije ili virtualne privatne mreže, možda u obliku napornih skočnih oglasa?

Sumnjive ponude često dolaze u kombinaciji. Legalne stranice neće zloupotrebljavati pretjerano oglašavanje pomoću skočnih oglasa.

Tražite tragove! Postoji li imprint? Postoje li uvjeti korištenja i ostale legalne informacije?

Stranice za prijevaru ne prikazuju informacije za kontakt ili prikazuju lažne adrese ili adrese poštanskog sandučića. Nedostaju im obvezne pravne informacije ili su one lažne.

PROVJERE PRIJE REGISTRACIJE

#3

Je li korisnicima dopušteno prenošenje sadržaja na stranicu?

Pokazatelj ilegalnosti je mogućnost da korisnici prenose sadržaj koji nisu sami izradili.

Tvrde li da su legalni ili daju savjet kako im pristupiti ako su blokirani?

Blokiranje od strane pružatelja internetskih usluga, šuplje tvrdnje o legalnosti i popisi proxy poslužitelja za zaobilaženje blokiranja stranice znak su ilegalnosti.

Je li stranica izbačena u popisima tražilica ili stavljena na crnu listu na portalima za upozorenje?

Ako je tražilica izbacila stranicu ili internetski uređaj za upozoravanje upozorava na nju, istražite to prije registracije!

PROVJERE PRIJE REGISTRACIJE

#4

Postoji li neka vrsta gumba „naruči odmah“? Pruža li vam stranica informacije o troškovima?

Prema europskim zakonima internetske stranice moraju korisnicima objasniti troškove i ponuditi rješenje u obliku gumba za korisnike kako bi potvrdili sklapanje komercijalnog ugovora.

Postoji li mogućnost kontaktiranja sa službom za korisnike?

Služba za korisnike – ako se uopće nudi na stranici – nije dostupna. Ako nitko ne odgovara na vaš upit, nemojte se pretplatiti!

Koristite kreditnu karticu ili usluge internetskog plaćanja!

To vam u najgorem slučaju omogućuje korištenje službe za korisnike za povrat sredstava ili plaćanje. Osim toga, operateri dobivaju manje osobnih informacija o vama.

VEĆ STE UHVAĆENI U ZAMKU? ŠTO SADA UČINITI?

Ništa ne
plaćajte!

Računi prevaranata često su sročeni agresivno, kao da ih je napisao samoprozvani odvjetnik ili agencija za prikupljanje sredstava. Nemojte dopustiti da vas to prestraši!

Obavijestite službe nadležne
za kibernetički kriminal!

Podijelite svoje iskustvo s policijom i službom za sastavljanje internetskih crnih lista tako da ostali mogu dobiti upozorenje.

Obratite se svom
lokalnom ECC
uredu¹
za savjet!

Ako niste sigurni jesu li tvrdnje legitimne ili je li stranica na koju ste se upravo pretplatili prijevara, obratite se za savjet svom lokalnom ECC uredu.

European
Consumer
Centre
Network

Detaljnije informacije o ECC Netu možete
pronaći [ovdje](#).

Detaljnije informacije o FAMA-i možete
pronaći [ovdje](#).

IMPRINT

Datum objave **Lipanj 2020**
Voditelj projekta/autor **ECC Austria**
Grafike **Christina Zettl** / buero41a.at

European Consumer Centre Austria
Mariahilfer Straße 81, A-1060 Wien
www.europakonsument.at
www.facebook.com/europakonsument.at
E-Mail: info@europakonsument.at

Ova publikacija financirana je iz programa za
potrošače Europske unije (2014.-2020.).

Co-funded by the
European Union

NAŠA MISIJAMreža od 30 europskih centara za potrošače (European Consumer Centre, ECC) potiče potrošače na upoznavanje vlastitih prava i potpuno korištenje mogućnosti koje nudi jedinstveno tržište.

KAKO PROVODIMO SVOJU MISIJUPravni stručnjaci ECC Neta pomažu potrošačima kako bi besplatno riješili svoje probleme preko državnih granica pružanjem snažne pravne podrške. Ta mreža nudi jedinstveni pregled i pouzdane informacije o problemima potrošača na unutarnjem tržištu, što može poslužiti za stvaranje politike u suradnji s europskim i nacionalnim zainteresiranim sudionicima.

Film & Music Austria (FAMA) pružila je podršku s obzirom na sadržaj i prijevode teksta.

IZJAVA O ODRICANJU OD ODGOVORNOSTI

Sadržaj ove publikacije predstavlja samo stavove autora i predstavlja njegovu/njezinu isključivu odgovornost; ne može se smatrati odrazom stavova Europske komisije i/ili Agencije za potrošače, zdravlje, poljoprivredu i hranu (CHAFEA) ili bilo kojeg drugog tijela Europske unije. Europska komisija i Agencija ne prihvaćaju bilo kakvu odgovornost za korištenje informacija koje sadržava ova publikacija.

Odgovornost za poveznice: Informativni materijali sadržavaju poveznice na vanjske internetske stranice trećih osoba. Dotični pružatelj usluga ili operater stranice odgovoran je za sadržaje povezanih stranica. Pravne ponude koje su navedene dokumentirani su primjeri glavnih sudionika na tržištu. Njihovo navođenje nije podržavanje proizvoda/usluga koje oni nude.
